

Carme Arceda Guitarra – Castanyera de Solsona

Arxiu Montserrat Riu Mas

Carme Arceda Guitarra, coneguda com a **Carme “La Rossa”**, era la castanyera del Portal del Castell. Per resguardar-se del fred el seu fill li va fer una petita caseta de fusta en la que hi venia castanyes i moniatos, quan n’era l’època, i llaminadures i dolços els diumenges de la resta de l’any. El seu fill era el **Mingo**, conegut popularment com **el fuster de les Monges**, tenia el seu taller al número 6 de la plaça de Sant Isidre.

Carme Arceda Guitarra coent castanyes a la parada al carrer Castell número 37 (a l'antiga fàbrica de sifons i posteriorment antic magatzem de la ferreteria Vilbar). Foto anys 50-60. Fotografia: Instagram Arxiu Comarcal del Solsonès @arxiusolsones, fons Llätzer.

A la fotografia hi podem veure la **Carme “La Rossa”** amb la seva parada de castanyes al número 37 del carrer Castell, on hi havia la fàbrica de **Carbòniques Canal**, que feien sifons i refrescos amb gas.

Carme Arceda Guitarra – Castanyera de Solsona

Arxiu Montserrat Riu Mas

Records
Joan Obiols i Rios

Passejant i recordant. Les castanyeres

Es final d'octubre; avui el vent no ens atabala; encara que les dates ens diguin que estem a plena tardor, la temperatura és bona i escaient i, com passa últimament, contradiu les taules estadístiques. I sembla que estiguem en una primavera eterna. Diuen els que hi entenen que és degut al canvi climàtic. I també ens avisen de que —com a espècie humana— ens carregarem el planeta, no a les esqueues, sinó que el deixarem com un sequeral.

Mentrestant, camino i observo que gràcies a aquest bon temps, en que ens fa una tarda-nit molt agradable, la gent ocupa els bancs del passeig i les terrasses estan plenes, com si en una prolongació de l'estiu estiguéssim immersos. I, ves per on, com cada any per aquestes dates, arriba Tots Sants i —com que cada dia estem més colonitzats—, encara que vulguem ser independents, les nostres tradicions quasi s'han esborrat del mapa i... en un tres i no res, ens hem convertit en anglosaxons i, per tant, en comptes de celebrar la castanyada, celebrem la festa de Halloween! Que bonic és ser independents i a la vegada dependents i colonitzats!

I queda pels nostàlgics, la compra de castanyes que venen la jovenalla, al passeig, segurament per pagar-se una part del viatge de final de curs. Ves, no els ho demanat, però amb l'ajuda de la Pilar Caubet Vilana, hem recordat que a la sortida del portal del Castell, a mà dreta s'hi posava una castanyera, la Carme Arceda Guitarra, que tothom coneixia com a Carme "La Rosa". En aquell temps,

el fred era intens i sortir pel portal suposava una bufetada de vent molt fred —algunes vegades siberià. Hem de dir que, a la Carme, en el transcurs del anys, el seu fill li va posar una petita caseta de fusta, de color verd, en la que es podia aixoplugar de les inclemències del temps, ja que de vendre castanyes i moniats per aquestes dates, va ser vendre llaminadures i dolços els festius i diumenges de la resta de l'any. El seu fill, el Mingo, el coneixíem popularment com el Fuster de les Monges i tenia el seu taller a la plaça Sant Isidre.

També hem recordat que, concretament en aquestes dates, al carrer del Castell, davant de cal Tarralló, i a la vorera de la façana de cal metge Solé, s'hi posava la "Dolores", que recordo que torrava castanyes. I em confirma el seu net el Joan que també hi coïa moniats. Les castanyes, una vegada torrades, les posava dins un cucurutxo de paper de diari. Alguns posaven el cucurutxo a les butxaques de l'abric per tenir una estona les mans calentes. La Dolors Coll Angrill amb el seu marit el Joan Muixí Balletbó vivien en un pis de Cal Sensades. Eren aquells anys que la influència anglosaxona encara no ens havia convertit en un apèndix d'aquella manera de ser i de sentir. Eren aquells anys en que les famílies es trobaven i passaven una estona junts menjant castanyes, moniats i panellets, o altres dolços, moltes vegades regat amb un vi dolç o un moscatell, recordant els que ja no hi eren. Els nouvinguts també tenien les mateixes tradicions i amb les castanyes que els sobraven feien un potage de castanyes.

Joan Obiols i Rios.
Solsona, 29 d'octubre de 2023

Carme Arceda Guitarra coent castanyes a la parada al carrer Castell número 37 (a l'antiga fàbrica de sifons i posteriorment antic magatzem de la ferreteria Vilbar). Foto anys 50-60. Fotografia: Instagram Arxiu Comarcal del Solsonès @arxiusolsones, fons Llàtzer.

La Dolors Coll Angrill i el Joan Muixí. La Dolors posava la parada al carrer del Castell, davant de cal Tarralló. Fotografia: Arxiu familiar

Article de Joan Obiols i Rios, "Passejant i recordant. Les castanyeres", publicat el 3 de novembre de 2023 al Celsona número 1356.